

Aan de Uitvoerend Vicevoorzitter van de Europese Commissie
Dhr. Frans Timmermans
Wetstraat 200
1049 Brussels

Betreft: Verzoek gesprek over EU Green Deal en waterkwaliteit, de casus PFAS

20 april 2021

Geachte heer Timmermans,

Namens de Vereniging van waterbedrijven in Nederland (Vewin) en de Unie van Waterschappen willen wij u vragen om een gesprek over kansen die de Green Deal biedt voor een verbetering van de waterkwaliteit. Opkomende stoffen, bijvoorbeeld industriële stoffen zoals PFAS of medicijnresten, horen niet thuis in het milieu. Preventie en aanpak bij de bron zijn essentieel. De Nederlandse drinkwaterbedrijven en waterschappen onderschrijven van harte uw ambities voor de Green Deal, in het bijzonder de ambitie om vervuiling tot nul terug te brengen. Voor ons is het verbeteren van de waterkwaliteit één van de hoofdprioriteiten en de Green Deal kan een belangrijke stap voorwaarts zijn voor het kunnen halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water in 2027.

Goede implementatie van EU-waterwetgeving alleen is niet afdoende voor het halen van deze doelen. Het is cruciaal dat het *zero pollution action plan*, dat u binnenkort publiceert, de emissies naar het milieu – en water in het bijzonder – drastisch aanpakt. Dit vanzelfsprekend in hechte samenhang met andere initiatieven¹. Een volwaardige toepassing van de uitgangspunten van het EU-verdrag inzake bronaanpak en voorzorg is hierbij essentieel.

De drinkwaterbedrijven en waterschappen pleiten in Nederland voor een watertransitie, gericht op een klimaatrobuust systeem dat de toekomstige waterbeschikbaarheid én waterkwaliteit verzekert. We mogen toekomstige generaties immers niet opzadelen met zorgen over voldoende en voldoende schoon water. Die waterkwaliteit staat onder druk door vervuiling uit landbouw, industrie en huishoudens. Ons adagium luidt 'wat er niet in komt, hoeft er ook niet uitgezuiverd te worden'. Het voorkómen van vervuiling moet het uitgangspunt zijn, zodat opkomende stoffen niet in het milieu, de bronnen voor drinkwater, het influent op de rioolwaterzuiveringsinstallatie of het zuiveringsslib terechtkomen. Een end-of-pipe aanpak is geen duurzame oplossing. Emissies uit de landbouw zullen ook moeten verminderen. Voorstellen hiertoe in de 'Van boer tot bord'-strategie kunnen op onze steun rekenen, mits dit in de praktijk daadwerkelijk leidt tot minder emissies naar water.

PFAS-stoffen houden de drinkwaterbedrijven en waterschappen de laatste tijd in het bijzonder zeer intensief bezig. PFAS is inmiddels in Nederland in alle compartimenten, grond, waterbodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen. Het grondverzet en baggerwerkzaamheden hebben zeker een jaar nagenoeg stil gelegen vanwege het ontbreken van praktisch uitvoerbaar beleid. Dergelijke activiteiten zijn inmiddels weer op gang gekomen, maar niet alle knelpunten zijn opgelost. De mogelijke verdere aanscherping van de milieunormen voor voedsel, vis, grondwater, oppervlaktewater en drinkwater vanwege de nieuwe lagere gezondheidsgrenswaarde van de ESFA opinie (2020) kunnen binnen Europa voor grote problemen zorgen. Ook is niet duidelijk hoe de zeer recentelijk vernieuwde Drinkwaterrichtlijn en de EFSA-opinie zich tot elkaar verhouden. De verontreiniging met deze Persistente Mobiele en Toxische (PMT) stof is inmiddels zo breed aanwezig, dat het voor autoriteiten en operators van waterinstallaties praktisch onmogelijk wordt aan deze waardes voldoen.

Dit alles pleit ervoor dat de PFAS problematiek nog krachtiger aan de bron moet worden aangepakt. Te beginnen met een Europees gebruiksverbod, parallel aan een ambitieuze eliminatie van resterende

¹ Zoals o.a. de herziening van de Richtlijn Industriële Emissies, de herziening van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater, de herziening van de Richtlijn Duurzaam Gebruik Pesticiden, de uitvoering van de EU Strategie voor Duurzame Chemische Stoffen, de herziening van de EU geneesmiddelenwetgeving, de herziening van REACH, en de herziening van de Richtlijn Prioritaire Stoffen.

puntbronnen en lozingen op water en/of riool op stroomgebiedsniveau. Ondersteund via de herziening van de Richtlijn Industriële Emissies, en de Richtlijn Stedelijk Afvalwater.

De problematiek rondom de PFAS-stoffen is slechts één voorbeeld van hoe belangrijk een duidelijke keuze voor het voorzorgprincipe en een daadkrachtige bronaanpak is voor het verbeteren van de waterkwaliteit. De Nederlandse drinkwaterbedrijven en waterschappen vragen u dan ook om bij de afrondende werkzaamheden voor het *zero pollution action plan* te kiezen voor een bronaanpak op basis van het voorzorgprincipe.

We kijken uit naar de mogelijkheid binnenkort met u over deze onderwerpen van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,

[Redacted]
[Redacted]
(Vewin)
[Redacted]

[Redacted]
Voorzitter Unie van Waterschappen
[Redacted]